

Vuotsinsuon aurinkovoimalan suunnittelutarveratkaisu

Tekninen lautakunta 14.06.2023 § 53
130/10.03.01.03.00/2023

Valmistelija

Petri Miettinen, tekninen johtaja, p. 040 661 4342

Ilmatar Solar Development hakee suunnittelutarveratkaisua aurinkovoimalan rakentamiseksi Joroisten Vuotsinsuon alueelle. Hankealueen pinta-ala on 217 ha ja se sijoittuu kiinteistöjen 171-407-1-103 ja 171-408-1-200 alueille. Hakija hallitsee hankealuetta vuokrasopimusten perusteella.

Vuotsinsuon hankealue sijaitsee pientä metsäkaistaa lukuun ottamatta käytöstä poistuneella turvetuotantoalueella. Hankealueeseen rajautuu sen luoteispuolella Vuotsinsuon Natura-alue. Alueen läheisyydessä on joitakin asuin- ja lomarakennuksia. Lähin loma-asunto sijaitsee noin 700 m etäisyydellä ja lähin asuinrakennus noin 1 km etäisyydellä alueen rajasta. Alueelle kulkee joitakin pieniä teitä ja alueen eteläosassa on valmiiksi rakennettua tiestöä. Alueen koillispuolella noin 600 metrin etäisyydellä kulkee 110 kV:n korkeajännitelinja Huutokoski-Savonlinna. Geologian tutkimuskeskuksen maaperäaineiston perusteella alue sijaitsee kokonaisuudessaan turpeesta koostuvalla maaperällä.

Aurinkovoimalan nimellisteho on noin 160 MWp. Alueen sähkönsiirto on tarkoitus toteuttaa maakaapeloinnein Fingridin uuden kytkinlaitoksen kautta kantaverkkoon. Maakaapelin sijoittamisessa hyödynnetään mahdollisimman paljon olemassa olevien teiden luiskia. Sähkönsiirron yksityiskohdat tarkentuvat hankkeen jatkosuunnittelussa.

Joroisten kunnan alueella on edelleen voimassa Etelä-Savon maakuntakaavat: kokonaiskaava (2010), tuulivoimaa käsittelevä 1. vaihemaakuntakaava (2016) sekä 2. vaihemaakuntakaava (2016). Etelä-Savon maakuntakaavojen lisäksi Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040 2. vaihe on vireillä ja kaavassa avataan Joroisten osalta kaikki maankäytön teemat. Molemmissa maakuntakaavoissa hankealue on merkitty turvetuotantoalueeksi. Hankealueella ei ole voimassa asema- tai osayleiskaavaa.

Vuotsinsuon aurinkovoimalan suunnittelualueelle haetaan suunnittelutarveratkaisua, sillä alueella ei ole voimassa asemakaavaa, jonka perusteella rakennuslupa voitaisiin myöntää suoraan MRL:n 58 §:n perusteella. Vuotsinsuon alue ei myöskään sijaitse sellaisella asemakaavan ulkopuolisella MRL:n 72 §:n 1 ja 2 momentin mukaisella alueella, jossa rakentaminen edellyttää sellaista oikeusvaikutteista yleiskaavaa, jossa on erityisesti määrätty kaavan käyttämisestä rakennusluvun myöntämisen perusteena. Vuotsinsuon osalta voidaan todeta kyseessä olevan MRL:n 16 §:n mukainen suunnittelutarvealue, jolle rakennuslupaa ei voida myöntää suoraan MRL:n 125 §:n mukaan.

Hakijan mukaan Vuotsinsuon aurinkovoimalan rakennuspaikka täyttää MRL:n 137 §:ssä asetetut erityiset edellytykset suunnittelutarvealueelle. Lisäksi Vuotsinsuon aurinkovoimalan rakennuspaikka täyttää MRL:n 136.1 §:n kohtien 1–4 mukaiset rakennusluvun edellytykset asemakaavan ulkopuolella. Aurinkovoimala ei aiheuta haittaa Joroisten kunnan asemakaavoitukselle, yleiskaavoitukselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle (MRL 137 §).

Aurinkovoimala on yhteensovittavissa muiden maankäytön toimintojen kanssa niin, että se ei haittaa yhdyskuntatekniikan kehittämistä, liikenneväylien toteuttamista tai kunnan palveluiden kehittämistä eikä aiheuta haitallista yhdyskuntakehitystä (MRL 137 §).

Valtioneuvosto päätti valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista 14.12.2017. Alueidenkäyttötavoitteiden avulla taitetaan yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvataan luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön arvoja sekä parannetaan elinkeinojen uudistumismahdollisuuksia. Niillä myös sopeudutaan ilmastomuutoksen seurauksiin ja sään ääri-ilmiöihin.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet koskevat seuraavia asiakokonaisuuksia:

- toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
- tehokas liikennejärjestelmä
- terveellinen ja turvallinen elinympäristö
- elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
- uusiutumiskykyinen energiahuolto

Vuotsinsuon aurinkovoimahanke on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukainen sijaintinsa sekä suurehkon kokonsa vuoksi. Uusiutuvan energian voimalaitokset on tarkoituksenmukaista sijoittaa suuriin yksiköihin, jolloin niiden edellyttämä pinta-ala voidaan hyödyntää tehokkaasti. Tällöin myös voimalaitoksia varten rakennettava ja niitä tukeva infrastruktuuri saadaan rakennetuksi kustannustehokkaasti sekä mahdollisimman pienen hiilijalanjäljen aiheuttaen.

Hankkeesta on laadittu Natura-arviointi. Arvioinnin mukaan Vuotsinsuon aurinkovoimapuiston vaikutusalueelle sijoittuu Vuotsinsuon kaksiosainen Natura-alue, jonka suojelun perusteena oleville, luontodirektiivin mukaisille luontotyypeille aurinkovoimahankeella saattaa yksin tai yhdessä muiden lähialueen hankkeiden kanssa toteutuessaan todennäköisesti olla suoria tai välillisiä vaikutuksia. Hankkeella ei kuitenkaan katsota olevan **merkittäviä** suoria tai välillisiä vaikutuksia alueen suojelun perusteena oleviin luontotyyppeihin tai lajeihin. Suunniteltu aurinkovoimahanke ei vaaranna lyhyellä tai pitkällä aikavälillä Natura-alueen koskemattomuutta. Tämän johdosta myöskään Natura-alueen tai Natura-alueverkoston eheydelle ei arvioida aiheutuvan **merkittäviä** vaikutuksia.

Aurinkovoimalan paneelitelineiden ensisijainen perustustapa on paaluperustus, jossa sinkitystä teräksestä valmistetut telineiden jalat paalutetaan noin 1,5 metrin syvyyteen. Riittävä vetolujuus tarkastetaan vetokokeilla. Perustustapa kuitenkin tarkentuu maaperätutkimusten ja vetokokeiden perusteella. Aurinkopaneelien lisäksi alueelle tulee mahdollisesti aitoja ja portteja, jotka perustetaan betonijaloilla tai paaluttamalla. Alueelle rakennetaan myös huoltotiestö ja pelastusviranomaisten vaatimat hyökkäystiet. Nämä tiet rakennetaan niin, että ne täyttävät pelastusviranomaisten vaatimukset, jolloin raskaan ajoneuvokaluston on kyettävä käyttämään näitä teitä.

Alueelle on laadittu vesitasearviointi. Hankealue on turvetuotannon aikana kuivatettu ojittamalla ja pumppauksilla. Alueen ulkopuolisten valuma-alueiden vedet on ohjattu alueen ohi ojituksilla, joten Natura-alueelta purkautuva pintavalunta virtaa toiminta-alueen ohi. Hankealue muodostaa oman osavaluma-alueensa, minkä vuoksi alueen kuivatus ei merkittävästi vaikuta nykyisiin virtausreitteihin ja valuma-alueisiin. Alueen pintavalunnan muutoksia voidaan tarkastella erillään ympäröivistä alueista,

sillä aurinkovoimalan alueella tehtävät toimenpiteet eivät aiheuta muutoksia ympäröivien alueiden valuntaan. Aurinkovoimalan rakentaminen vaatii todennäköisesti alueen voimakasta kuivattamista ja mahdollisesti pysyvää pohjaveden pinnan alentamista.

Vuotsinsuon vesitasetta arvioitiin vuoden 2022 sadannan ja Vuotsinsuon turvetuotantoalueen ympäristölupahakemukseen liittyvien selvityksien 2007 avulla. Vesitaselaskelmassa on arvioitu, että alueelta ei muodostunut haihduntaa vaan alueelta muodostui suurimmaksi osaksi valuntaa. Haihdunnan puuttuminen johtuu siitä, että alue on ojitettua suota ja alkuvaiheessa omassa vesikierrossaan, jolloin haihdunta vähenee ja valunta kasvaa ensimmäisinä vuosina reilusti tyhjenemisvalunnan takia. Valunta muodostui siis selvästi enemmän turvetuotannon aikaan kuin luonnontilaiseen suohon verrattuna. Voidaan olettaa, että aurinkovoimalan toiminnan aikainen tilanne ei merkittävästi eroa turvetuotannon aikaisesta vesitaseesta. Koska alue tullaan kuivattamaan, vastaavat etenkin toiminnan alkuvaiheessa virtaamat turvetuotannon aikaista tilannetta. Jotta toiminnan vaikutukset ympäristöön voidaan minimoida, suositellaan että turvetuotannon aikaisia vesien hallintarakenteita hyödynnetään alueella syntyvien hulevesien viivyttämiseen ja määrälliseen hallintaan.

Hakijan mukaan aurinkovoimala ei aiheuta merkittävää maisemahaittaa eikä vaikeuta erityisten luonnon- tai kulttuuriympäristön arvojen säilyttämistä eikä virkistystarpeiden turvaamista (MRL 137 §). Viitasammakon osalta tullaan laatimaan vaikutusten arviointi ja tarkemmassa suunnittelussa viitasammakon lisääntymisalueet tullaan ottamaan huomioon niin, että ne eivät tuhoudu eikä niihin tule kohdistumaan merkittäviä heikentäviä vaikutuksia.

Joroisten kunnanvaltuusto hyväksyi 31.5.2021 Joroisten ilmasto-ohjelman, jonka tavoitteena on luoda tilannekuva Joroisten kunnan päästöjen syntymisestä ja niihin vaikuttavista tekijöistä sekä sitoutui tukemaan Keski-Savon ilmasto-ohjelmaa, jossa on asetettu tavoitteeksi mm. 80 % hiilidioksidipäästövähennys vuoteen 2035 mennessä vuoden 2007 tasosta. Keinoiksi on esitetty mm. tuuli- ja aurinkoenergian lisäämistä ja maa- ja metsätalouden hiilensidonnan lisäämistä. Vuotsinsuon aurinkovoimalahanke toteuttaa hyvin Joroisten kunnan ilmasto-ohjelmaa.

Joroisten kunnalla on käynnissä Maankäytön kehityskuva 2040 - nimisen strategisen suunnitelman laadinta. Suunnitelmaan sisältyy ns. energiakartta, johon merkitään myös mahdolliset laajamittaisten aurinkovoimaloiden sijoituspaikat. Kartan laadinnan alkuvaiheissa on selvitetty kunnassa jo olevat energiainfra, aurinko- ja tuulivoimahankkeet, turvetuotantoalueet, väylät jne. Kartan lisäksi määritellään potentiaalisten aurinko- ja tuulivoima-alueiden reunaehdot ja rajoitukset. Suunnitelman laadinnan alkuvaiheessa on jo tunnistettu aurinkovoimaloiden erityisen hyvä soveltuvuus käytöstä poistuneille turvesoille. Tarkoituksena on käsitellä aineisto kunnanvaltuuston iltakoulussa elokuussa ja tehdä suunnitelman hyväksymispäätös valtuuston kokouksessa syyskuussa. Suunnitelmaluonnos on jo esitetty kunnanvaltuutetuille valtuuston iltakoulussa 29.5.2023.

Liitteenä on suunnittelutarvealuekartta. Oheismateriaaleina ovat suunnittelutarvehakemus, aluekatsaus, Natura-selvitys, vesitasearvio ja hakemuksen perusteluasiakirja.

Päätösehdotus

Tekninen lautakunta päättää merkitä Vuotsinsuon aurinkovoimalan suunnittelutarveratkaisuhakemuksen saapuneeksi ja päättää, että hakemus siihen liittyvine julkisine asiakirjoineen kuulutetaan julkisesti 30 pv ajaksi ja samalla pyydetään tarvittavat viranomaislausunnot. Kuulutusaikana järjestetään yleisötilaisuus, missä hanketta esitellään julkisesti.

Päätös

Tekninen lautakunta hyväksyi teknisen johtajan päätösehdotuksen tarkennuksella yleisötilaisuuden osalta siten, että Hakijan on järjestettävä yleisötilaisuus, missä hanketta esitellään julkisesti.
